

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย*

THE GUIDELINES FOR DEVELOPING SMART SCHOOL UNDER THE OFFICES OF PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA IN NONGKHAI PROVINCE

กมลพรรณ วันลีลา¹, พนายุทธ เชยบาล² และ พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ³

Kamolpan Wanleela¹, Panayuth Choeybal² and Patcharin Chompuwiset³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹⁻³UdonThani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: 67120605236@udru.ac.th

วันที่รับบทความ : 28 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 3 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 5 เมษายน 2569

Received 28 March 2026; Revised 3 April 2026; Accepted 5 April 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นพัฒนาแนวทางการพัฒนา และประเมินแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย เป็นวิจัยแบบผสมผสานวิธี ผู้วิจัยแบ่งการวิจัย เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2568 จำนวน 259 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และ 0.97 ระยะที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 3 กลุ่ม ดังนี้

Citation:

* กมลพรรณ วันลีลา, พนายุทธ เชยบาล และ พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ. (2569). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย.วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 1172-1187.

Kamolpan Wanleela, Panayuth Choeybal and Patcharin Chompuwiset. (2026). The Guidelines For Developing Smart School Under The Offices Of Primary Educational Service Area In Nongkhai Province.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(3), 1172-1187.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการศึกษา จำนวนกลุ่มละ 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และ ระยะที่ 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยมาจากการเลือกแบบเจาะจง มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 โดยการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของโรงเรียนอจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคายอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ และมีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.120 – 0.210 2) แนวทางการพัฒนาโรงเรียนอจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย มีจำนวนทั้งสิ้น 11 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยี จำนวน 3 แนวทาง 2) ด้านบุคคล จำนวน 4 แนวทาง และ 3) ด้านการบริหาร จำนวน 5 แนวทาง และ 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอจฉริยะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, โรงเรียนอจฉริยะ, การบริหารโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) investigate the current state, desirable state, and priority needs, 2) develop development guidelines, and 3) evaluate the development guidelines for smart schools under the Primary Educational Service Area Offices in Nong Khai Province. This study employed a mixed-methods research design, divided into three phases. In Phase 1, the sample consisted of 259 school administrators in the 2025 academic year, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with reliability coefficients of 0.98 for the current state and 0.97 for the desirable state. Phase 2 involved 9 key informants, including 3 educational administrators, 3 school administrators, and 3 educational supervisors, using a semi-structured interview with IOC values between 0.80–1.00. Phase 3 involved

5 experts selected through purposive sampling to evaluate the guidelines. Data were analyzed using mean and standard deviation.

The research findings revealed that 1) the current state of smart schools under the Primary Educational Service Area Offices in Nong Khai Province was at a moderate level, while the desirable state was at the highest level. The Priority Needs Index ranged from 0.120 to 0.210. 2) the development guidelines for smart schools consisted of 11 guidelines across three key aspects: 1) Innovation and Technology Media (3 guidelines), 2) Personnel (4 guidelines), and 3) Administration (4 guidelines). 3) The evaluation results of the development guidelines indicated that the overall feasibility and appropriateness were at the highest level across all aspects.

Keywords: Development, Smart school, School Administration

บทนำ

ในยุคความพลิกผันทางเทคโนโลยี (Digital Disruption) การขับเคลื่อนการบริหารคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในอนาคต ความสำเร็จในการนำองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องเป็นต้นแบบที่ดี (Role Model) ในการปรับตัวและบูรณาการเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้เท่าทันนวัตกรรมและสามารถวางรากฐานทางเทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566: 5) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้แนวคิดการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ จากเดิมที่มุ่งเน้นเพียง “การแก้ปัญหาและวางแผนเพื่อลดความไม่แน่นอน” ไปสู่การเป็นองค์กรที่ “ขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว” (Agility) (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2562: 45) ประกอบด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง การตัดสินใจที่ฉับไวบนฐานของข้อมูล และการทำงานเชิงรุกเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับวิกฤตหรือโอกาสใหม่ ๆ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและก้าวทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเช่นนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังเป็น การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างยั่งยืนในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 84)

ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างหลายรูปแบบ การจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากการสอนที่เน้นการถ่ายทอดจากครูผู้สอนสู่ผู้เรียนหลักสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำซึ่งส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องมีการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงมีความรู้ความสามารถ รวมถึงใช้สติปัญญาและข้อมูลผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยที่ภาวะผู้นำที่ถูกต้องและเหมาะสมถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการดำเนินงานดังกล่าว (กนกอร สมปราชญ์, 2560: 58) ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น รวมถึงมีความเห็นอกเห็นใจและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลให้ได้รับการยอมรับทางสังคม (Social Recognition) เกิดความสุขและความรู้สึก มีคุณค่า นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนและการทำงานในอนาคต (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558: 67)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ได้กำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบบริหารราชการยุคดิจิทัล ผ่านระบบ Smart Area และ SMSS (Smart School Management System) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีความสมดุลระหว่างการกำกับดูแลที่ชัดเจนและการยืดหยุ่นทางความคิด กระบวนการบริหารจัดการดังกล่าวต้องมีการตรวจสอบและควบคุมอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง (Data-Driven) ควบคู่ไปกับการเปิดโอกาสให้เกิดการยอมรับความหลากหลายและความแตกต่างในทุกระดับขององค์กร (Inclusivity) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบราชการยุคดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญในการส่งเสริมความเท่าเทียมและการพัฒนาศักยภาพที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นแก่ทั้งนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง (สพป.หนองคาย เขต 2, 2568: 69)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว แนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในหนองคาย สอดคล้องกระบวนการทัศน์

ใหม่ของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาการศึกษา การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยจะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันทักประสงค์และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอจณริยะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอจณริยะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอจณริยะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารวิชาการ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนอจณริยะ

ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ (2560: 12-13) ได้กล่าวว่า โรงเรียนคุณภาพสูง หมายถึง โรงเรียนที่มีรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน 2) รูปแบบการบูรณาการหลักสูตร 3) รูปแบบความร่วมมือจากชุมชน 4) รูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพ 5) รูปแบบโรงเรียนเครือข่าย 6) รูปแบบ การผสมผสานด้วยวิธีการที่หลากหลาย 7) รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เชียแวน (Siavash, 2012: 4) ได้ให้ความหมาย ปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนอจณริยะ ไว้ว่า โรงเรียนอจณริยะคือหน่วยงานการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีระบบของการฝึก การจัดการเรียน การสอนและการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อที่จะเตรียมพร้อมให้กับผู้เรียนในข้อมูลของช่วงนั้น จู (Zhu, 2016: 5) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบโรงเรียนคุณภาพดิจิทัล หมายถึง สถานศึกษาที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีตัวใหม่ที่มี

ประสิทธิภาพที่สามารถยืดหยุ่นและสะดวกสบายที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนจะเข้าถึงสื่อด้วย
เครือข่ายไร้สาย ขอบเขตของการศึกษาแบบอัจฉริยะจะช่วยอธิบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ในยุค
ดิจิทัลและการเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินแนวทาง

ปาริฉัตร โพธิกุล (2566: 88) ได้สรุปว่า การประเมิน คือ การค้นหาที่เป็นระบบคุณค่า
หรือคุณธรรม การประเมินเป็นการกำหนดคุณค่าให้กับสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่ง
ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าและการตัดสินใจ กัสกี (Guskey, 2000: 41-42)
กล่าวว่าการประเมินเป็นการค้นหาที่เป็นระบบคุณค่า หรือคุณธรรม การประเมินเป็นการ
กำหนดคุณค่าให้กับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดมาตรฐานสำหรับ
คุณภาพการตัดสินใจ 2) มาตรฐานควรมีความเกี่ยวข้องและสมบูรณ์ 3) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ
ที่เกี่ยวข้อง และ 4) สร้างมาตรฐานเพื่อกำหนดคุณค่าหรือคุณภาพ สมคิด พรหมจรรย์ (2550: 37)
กล่าวว่า การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยให้ผู้
บริการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูงจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า
การพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่
บูรณาการกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองผู้เรียนรายบุคคล โดยอาศัยรูปแบบการดำเนินงาน
ที่หลากหลายทั้งด้านหลักสูตร เครือข่าย และเทคโนโลยีสารสนเทศ

การพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ หมายถึง กระบวนการปรับปรุงหรือยกระดับศักยภาพ
ของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา
การบริหารงาน และการพัฒนาครู ผู้เรียน รวมถึงระบบสนับสนุนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
โดยเน้นความยั่งยืนและ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยผู้วิจัย
แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
โรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย จำนวน 295 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดชั้น แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นด้วยการสุ่มแบบชั้นตามสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 259 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

1.4 ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาตั้งแต่ 0.50 – 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 70-71) โดยแบบสอบถามจำนวน 23 ข้อ มี IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 11 ข้อ และ IOC เท่ากับ 0.80 จำนวน 12 ข้อ ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและใช้ได้ทั้งหมด

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) เพื่อให้ทราบถึงผลของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยกำหนดความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.80 ขึ้นไป (Cronbach, 1970: 161) โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และสภาพที่พึงประสงค์มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย

2.1 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 3 กลุ่ม ดังนี้ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการการศึกษา จำนวนกลุ่มละ 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน โดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและเป็นผู้ยินดีในการให้ข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Form) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ

ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคายในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการสัมภาษณ์

2.3 ผู้วิจัยติดต่อดำเนินการวัน เวลา และประเด็นที่จะสัมภาษณ์ล่วงหน้า จากนั้นเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพร้อมทั้งบันทึกเสียงเพื่อความแม่นยำในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย

3.1 ผู้วิจัยจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย และสร้างเป็นแบบประเมินลักษณะมาตราส่วน 5 ระดับ โดยใช้รูปแบบเกณฑ์ การประเมิน 4 ด้าน ของสตัฟเฟิลบีม และ ชิงก์ฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007: 7) คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) และด้านความถูกต้องและครอบคลุม (Accuracy Standards)

3.2 จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกบุคคลที่ไม่ได้สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย เป็นผู้ประเมินแนวทาง

3.3 นำข้อมูลความคิดเห็นในแบบประเมินแนวทางไปวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ในการแปลความหมาย

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย มีผลการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคายอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 คือด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ลำดับที่ 2 คือด้านบุคคล และลำดับที่ 3 คือด้านการบริหาร

2. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด

2.1 ด้านสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยี มี 3 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนควรยกระดับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เป็น โครงข่ายแกนหลักที่มีเสถียรภาพสูง โดยเน้นการกระจายสัญญาณไปยังจุดสำคัญของการจัดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนรูปแบบอุปกรณ์จากการซื้อขาด เป็นการ เช่าใช้เพื่อลดภาระการซ่อมบำรุงและแก้ปัญหาความล้าสมัยของเทคโนโลยี 2) โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการพื้นที่การเรียนรู้ต้องยึดหลัก "Anywhere, Anytime, Any Device" โดยการจัดทำห้องสมุดออนไลน์ และคลังความรู้ที่เข้าถึงได้ผ่านอุปกรณ์ส่วนตัว ควบคู่ไปกับการใช้ระบบ Cloud-based Management เพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรม เชิงรุก และการนิเทศติดตามผลได้แบบเรียลไทม์ 3) โรงเรียนยึดถือความยั่งยืนของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจะขึ้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อ คืบคลานสู่ห้องเรียน โดยการลดภาระด้วยระบบ บริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมการพัฒนาครูรายบุคคล (ID Plan) ผ่านกระบวนการ PLC ในรูปแบบดิจิทัลที่เน้นการสะท้อนความคิดและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อยกระดับ การจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านบุคคล มี 4 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนมีการปรับรูปแบบการบริหาร จากการสั่งการส่วนกลาง สู่การให้อำนาจตัดสินใจทางวิชาการแก่ครู เพื่อให้อิสระใน การออกแบบหลักสูตรบูรณาการและคัดเลือกทรัพยากรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาและ ความแตกต่างรายบุคคลของนักเรียน โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกสนับสนุนหลัก 2) โรงเรียนมีการเปลี่ยนผ่านจากการจัดซื้อวัสดุตามวงรอบ สู่การจัดหาทรัพยากรตามความ ต้องการจำเป็น โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นฐาน และเน้นการนิเทศภายใต้กรอบแนวคิด ที่ มุ่งเน้นการบูรณาการเนื้อหา วิธีการสอน และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบมากกว่าเพียงการจัดหา อุปกรณ์ 3) โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการวางระบบ Cybersecurity และการสร้างข้อตกลง ในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีระเบียบ วินัย เป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงควบคู่ไปกับการส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการ 4) โรงเรียน มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางไกล (Video Conference) และเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างประเทศ เพื่อเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนระดับสากล มุ่งเน้นการพัฒนา ทักษะภาษาอังกฤษ การคิดเชิงวิพากษ์ และการใช้ AI อย่างมีจริยธรรมเพื่อเตรียมความพร้อม ผู้เรียนสู่สังคมโลก

2.3 ด้านการบริหาร มี 5 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนต้องเปลี่ยนผ่านสู่การเป็น องค์กรอัจฉริยะ ที่เชื่อมโยงระบบสารสนเทศทั้ง 4 ฝ่ายหลัก (วิชาการ, งบประมาณ, บริหารงานบุคคล, และบริหารทั่วไป) เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูลจริงแบบ Real-time และมีเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความซ้ำซ้อนของภาระงาน 2) โรงเรียนควรมีการบริหารงานยุคใหม่เน้นการปรับโครงสร้างให้มีความคล่องตัว โดยการจัดวางบทบาทหน้าที่ตามความถนัดของบุคลากร และการสร้างทีมโครงการเฉพาะกิจเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมข้ามสายงาน ควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบยืดหยุ่นที่ใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) เพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ตัวสมรรถนะผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ความสำเร็จของการบริหารอยู่ที่การสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ผ่าน PLC และการเปิดห้องเรียนเพื่อพัฒนาครูรายบุคคลตามสภาพจริง และใช้ระบบการประเมินประสิทธิภาพองค์กรแบบสมดุล(Balanced Scorecard) ที่ครอบคลุมทั้งคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหาร และความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและโปร่งใส 4) โรงเรียนการประเมินบุคลากร เราให้นักเรียนและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายรายเทอม และมีการติดตามผล วิธีการนี้ช่วยให้บุคลากรรู้ว่าตนเองกำลังไปในทิศทางไหน และต้องปรับปรุงอะไร การบริหารจัดการในรูปแบบนี้คือการเปลี่ยนจากการประเมินเพื่อตัดสิน ไปสู่การประเมินเพื่อยกระดับซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียน มีระบบการทำงานที่ดี 5) โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมสะท้อนผลส่วนบุคลากรจะมีการประเมินทั้งจากตนเอง เพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนตัวตนและผลงานของครูได้อย่างรอบด้าน และ ผลการประเมินเป็นที่ยอมรับในทุก ๆ ภาคส่วน

2.4 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบัน

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น ในการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะจึงควรนำเอาด้านดังกล่าวมาใช้เป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนการพัฒนาอาจเป็นเพราะ ซึ่งสอดคล้องกับ ชู (Zhu, 2016: 2-6) ที่ได้ให้ความความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบุคลากรในองค์กรว่าคือผู้ที่ขับเคลื่อนให้องค์กรเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะครูที่มีความรู้ความสามารถหลากหลายด้านเทคโนโลยีจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้มากขึ้น 2) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ดังนั้นจากการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะในยุคดิจิทัลจึงควรนำเอาด้านดังกล่าวมาใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาสอดคล้องกับ อรรถา ปะภาวเต (2564: 8) ที่เสนอให้ส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชา หรือศาสตร์ที่ตนเองทำหน้าที่ รวมทั้งพัฒนาความเชี่ยวชาญในการบริหารงานสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย บูรณาการความคิดเชิงดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ โดยไม่ก้ำกั้นเฉพาะเทคโนโลยีแต่มีสารสนเทศที่ดีใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความรู้ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมให้กับผู้เรียน สร้างพลังอำนาจให้กับครูผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ และ 3) ความต้องการจำเป็นโดยด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ยูกิ (Yuki, 2006: 8) ที่เสนอว่ากระบวนการสร้างความเข้าใจและส่งเสริมความร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยการเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย บุคลากร และเทคโนโลยีให้ไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการใช้นวัตกรรม และเสริมสร้างศักยภาพของครูและบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การหาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ทุกแนวทางได้รับการยืนยันว่าใช้ได้จากผู้ให้ข้อมูลทุกคน โดยมีการอภิปรายผลของแนวทางในแต่ละด้านดังนี้ 2.1 ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีแนวทางดังนี้ โรงเรียนควรยกระดับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เป็น โครงข่ายแกนหลักที่มีเสถียรภาพสูง โดยเน้นการกระจายสัญญาณไปยังจุดสำคัญของการจัดการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการพื้นที่การเรียนรู้ต้องยึดหลัก "Anywhere, Anytime, Any Device" โดยการจัดทำห้องสมุดออนไลน์ เพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรม เชิงรุก โรงเรียนยึดถือความยั่งยืนของการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาจะขึ้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อ คีนครูสู่ห้องเรียน โดยการลดภาระด้วยระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมการพัฒนาครูรายบุคคล (ID Plan) ผ่านกระบวนการ PLC ในรูปแบบดิจิทัลที่เน้นการสะท้อนความคิดและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ไพรฑูรย์ สีนลารัตน์ (2557: 112-115) ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติการศึกษาไทยโดยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการลดภาระงานที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นการสร้างสรรค์และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียนได้อย่างเต็ม

2.2 ด้านบุคคล แนวทางดังนี้ โรงเรียนมีการปรับรูปแบบการบริหารจากการสั่งการส่วนกลาง สู่การให้อำนาจตัดสินใจทางวิชาการแก่ครู เพื่อให้อิสระในการออกแบบหลักสูตรบูรณาการและคัดเลือกทรัพยากรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาและความแตกต่างรายบุคคลของนักเรียน โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย รัตนทองคำ (2562: 88-91) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารในยุคใหม่ต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ออกคำสั่งมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยการให้อิสระแก่ครูในการออกแบบหลักสูตรตามสภาพปัญหาจริง

2.3 ด้านการบริหาร แนวทางดังนี้ โรงเรียนต้องเปลี่ยนผ่านสู่การเป็น องค์กรอัจฉริยะที่เชื่อมโยงระบบสารสนเทศทั้ง 4 ฝ่ายหลัก (วิชาการ, งบประมาณ, บริหารงานบุคคล, และบริหารทั่วไป) เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูลจริงแบบ Real-time และมีเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความซ้ำซ้อนของภาระงาน โรงเรียนควรมีการบริหารงานยุคใหม่เน้นการปรับโครงสร้างให้มีความคล่องตัว โดยการจัดวางบทบาทหน้าที่ตามความถนัดของบุคลากร ควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบยืดหยุ่นที่ใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งสอดคล้องกับ แมนดินส และ กัมเมอร์ (Mandinach & Gummer, 2016: 12-15) ที่มุ่งเน้นการสร้างองค์กรอัจฉริยะผ่านการใช้ความรู้ความเข้าใจด้านข้อมูล โดยการเชื่อมโยงระบบสารสนเทศ 4 ฝ่าย ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้แบบ เรียลไทม์ เพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน เพิ่มความแม่นยำในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับ วิกกินส์และแมกไท (Wiggins & McTighe, 2012: 35-38) ที่กล่าวว่าการบริหารหลักสูตรและการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ เป็นอันดับแรก แล้วจึงย้อนกลับมาออกแบบการประเมินและกิจกรรม การเรียนรู้ การบริหารในลักษณะนี้ช่วยให้จะมุ่งเน้นไปยังคุณภาพผู้เรียน

2.4 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญวิทย์ ชุมศรี (2567: 206) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงระบบในบริบทของการอุดมศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทามติด้วยเทคนิค MACA พบว่า ค่าเฉลี่ยภาพรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมุ่งหมายด้านมีความชัดเจน การวัดและการประเมินผลด้านตรงตามวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ รองลงมาคือ วิธีการพัฒนาด้านการจัดเรียงลำดับเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาสื่อด้านช่วยส่งเสริมให้การจัดกิจกรรม บรรลุตามวัตถุประสงค์ การวัดและการประเมินผลด้านตรงตามวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ ทั้งในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทุกด้านที่ได้รับการสังเคราะห์และตรวจสอบล้วนมีศักยภาพในการประยุกต์ใช้จริง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ คือ กระบวนการปรับปรุงหรือยกระดับศักยภาพของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา การบริหารงาน และการพัฒนาครู ผู้เรียน รวมถึงระบบสนับสนุนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นความยั่งยืนและ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยประกอบด้วย ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่าทุกแนวทางและได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญว่าใช้ได้ทุกแนวทาง ประกอบไปด้วย 1. ด้านสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยี จำนวน 3 แนวทาง 2. ด้านบุคคล จำนวน 4 แนวทาง และ 3. ด้านการบริหาร จำนวน 5 แนวทาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ควรนำไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นสถานศึกษาอัจฉริยะ ดังนั้นผู้บริหารควรใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยต้องมีการปรับปรุง แนวทางให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ 2. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มุ่งเน้นด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย และ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาผลการใช้แนวทางเหล่านี้ในการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นสถานศึกษาอัจฉริยะในลักษณะการวิจัยและพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎณ์. (2560). *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ชาญวิทย์ ชุมศรี. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนอัจฉริยะในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชูสิทธิ์ ประดับเพชร. (2563). *การบริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ (New Normal)*. อัญญา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ. (2560). *แนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพสูงในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: การศึกษา.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2558). *พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: การศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปาริฉัตร โพธิกุล. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*.

- วิจารณ์ พานิช. (2560). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). *การประเมินโครงการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล: กลยุทธ์และการจัดการนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. (2568). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สพป.หนองคาย เขต 2*. หนองคาย: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล: แนวคิด แนวทาง และการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Elliott, T. (2017). *Digital Leadership: A Six-Step Framework For Transformation*. [online]. Available from: <http://www.digitalistmag.com/author/telliott>.
- Fullan, M. (2013). *Stratosphere: Integrating technology, pedagogy, and change knowledge*. Pearson.
- Guskey, T. R. (2000). *Evaluating professional development*. California: Corwin Press.
- Mandinach, E. B., & Gummer, E. S. (2016). *Data literacy for educators: Making it count in teacher preparation and practice*. Teachers College Press.
- Sheninger, E.C. (2014). *Digital leadership: changing paradigms for changing times*. United States of America: Corwin.
- Siavash, S. (2012). *Smart Schools: Factors for Success in Innovative Learning Organizations*. London: Routledge.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (1990). *Systematic Evaluation*. Boston: Kluwer- Nijhoff.

- Sullivan, C. (2017). Digital Leadership for Learning. *Journal of Educational Administration*, 55(2), 53–70.
- UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris: UNESCO. (pp. 108-110).
- Wiggins, G., & McTighe, J. (2012). *The Understanding by Design guide to advanced concepts in creating high-quality units*. ASCD.
- Zhu, C. (2016). *Digital High-Quality Schools: Integrating Technology in Education*. Singapore: Spring.